

Kraft, vilde det i alt Fald være blevet saaledes, at der ikke var kommet den Skævhed ind i Konkurrenceforholdene, Fintbrødsbagerierne imellem, som dette Lovforslag paa en vis Maade giver Adgang til.

Jeg skal endnu kun kortelig berøre, hvad jeg har sagt ved forrige Behandling, nemlig med Hensyn til Brødfabrikernes Fordring om, at ogsaa *de*, naar en vis Tid er gaaet, naar Dispensationerne udløber, skal gaa over til Natarbejdets Afskaffelse. Jeg skal gentage, hvad jeg sagde den Gang: at det betyder en Binden af en meget stor Kapital, som jeg skønner er uforsvarlig for Tiden; det betyder en meget betydelig Merudgift til Brændsel, noget, som jeg ogsaa synes er i højeste Grad uforsvarligt, naar vi ser hen til Valutaforholdene i Øjeblikket, hvor Kul netop er et af de Produkter, som skærer allerdybest ind overfor vore Valutaforhold. Saa længe Forholdet er det, at Natarbejde overhovedet er gængs, hvor der er kontinuerlig Drift, kan jeg ikke se, at det kan være rigtigt at afskaffe det ensidigt for Brødfabrikernes Vedkommende; de maa have absolut samme Ret til at bibeholde det som andre Virksomheder med kontinuerlig Drift. Imidlertid kan jo disse Spørgsmaal behandles videre i det Udvalg, som jeg ogsaa efter Ministerens Udtalelser gaar ud fra vil blive nedsat.

Minister Stauning: Jeg er enig med de ærede Ordførere i, at der ikke er Anledning til nu at optage en Forhandling om Enkeltheder i det foreliggende Lovforslag, og jeg takker, fordi man i saa høj Grad har erklæret sig enig i, hvad jeg meget vel forstaaer, at Sagen nu bør underkastes en hurtig Behandling i et Udvalg. Jeg vil derfor kun gøre ganske enkelte Bemærkninger, navnlig i Anledning af den ærede sidste Talers (Pitzner) Udtalelser. Den ærede sidste Taler pegede paa den Omstændighed ved den Indstilling, som nu er tilvejebragt fra Bagermestrene og Svendene, at der var een Repræsentant, som fraraadede denne Reformens Gennemførelse. Det er jo rigtigt, og jeg beklager naturligvis, at det Medlem af Fællesudvalget, som repræsenterer Aktieselskabet Københavns Brødfabrikker, ikke har kunnet tiltræde Indstillingen. Paa den anden Side vil jeg dog henlede det ærede Medlems Opmærksomhed paa, at det ikke kan siges at have nogen overvejende Betydning, da det alt-saa kun er een Brødfabrik i Hovedstaden, hvis Ordfører fraraadede Reformens Gen-

nemførelse, medens i øvrigt Rugbrødsfabrikkerne Landet over gennem deres Repræsentanter har bifaldet Ordningen; og det er ikke blot Rugbrødsfabrikkerne udenfor København, men ogsaa betydelige Rugbrødsfabrikker i København, som er repræsenterede af dem, der har indstillet, at Natarbejde afskaffes i de omhandlede Virksomheder. Der er talrige, i alt Fald en Del blandede Bagerier, som producerer betydelige Mængder af Rugbrød. Foruden det Aktieselskab, som her har taget Særstandpunkt, findes De forenede Bagermestres Rugbrødsfabrik, hvis Repræsentant deltager i Indstillingen. Der findes endvidere en betydelig Virksomhed som Arbejdernes Fællesbageri i København, der overhovedet ikke har været med i disse Forhandlinger, idet det hverken tilhører den ene eller den anden af Organisationerne. Fra dette Bageri foreligger ikke noget om, at man skulde være uvillig til at gennemføre den heromhandlede Reform. Det reducerer sig altsaa til, at det er en enkelt Virksomhed, som er imod den nye Ordningens Gennemførelse, medens Virksomhederne udenfor København og i stor Udstrækning indenfor København er indforstaaede med Planen om nu at frigøre sig for Natarbejde.

Det ærede Medlem gjorde ogsaa gældende, at der vilde foregaa en uforsvarlig Binden af Kapital gennem den Udvidelse, som Bagerierne maatte undergaa, og gennem den mindre Udnyttelse af Lokalerne, Ovnene o. s. v. Hvis det er Tilfældet paa dette Omraade, maa man sige, at det er Tilfældet i en Mængde Virksomheder; thi i de allerfleste Virksomheder arbejdes der ikke baade Dag og Nat, og de Forhold, man maa underordne sig i talrige andre Bedrifter, maa Bagerivirksomhederne formentlig ogsaa kunne underordne sig. Naar man altsaa, som her, staar overfor Valget imellem at give de Mennesker, der skal beskæftiges med denne Virksomhed, de sundeste mulige Livsvilkaar og at binde Kapital; saa foretrækker jeg, maa jeg tilstaa, at give Menneskene sunde Arbejdsvilkaar, selv om der altsaa maa bindes nogen Kapital. Kapitalanbringelsen kan ikke i dette Forhold være det afgørende, det maa man indrette sig paa; og det fremgaar da ogsaa af Indstillingen fra de sagkyndige, at man mener meget vel at kunne gennemføre denne Ændring.

Endvidere sagde det ærede Medlem, at denne Ordning vilde medføre forøget Forbrug af Brændsel. Det kan ikke næg-